

Рекомендації педагогам щодо психологічного підходу у роботі з обдарованими дітьми.

1. Учитель не повинен повсякчас розхвалювати кращого учня. Не слід виділяти обдаровану дитину за індивідуальні успіхи, краще заохотити спільні заняття з іншими дітьми.
2. Учителеві не варто приділяти багато уваги навчанню з елементами змагання. Обдарована дитина буде частіше від інших переможцем, що може викликати неприязнь до неї.
3. Учитель не повинен робити з обдарованої дитини "вундеркінда". Недоречне випинання винятковості породжує найчастіше роздратованість, ревності друзів, однокласників. Інша крайність – зловмисне прилюдне приниження унікальних можливостей і навіть сарказм з боку вчителя – звичайно, недопустимі.
4. Учителеві треба пам'ятати, що в більшості випадків обдаровані діти погано сприймають суворо регламентовані заняття, що повторюються.

Якості, якими має володіти вчитель для роботи з обдарованими дітьми.

1. Бути доброзичливим і чуйним.
2. Розбиратися в особливостях психології обдарованих дітей, відчувати їхні потреби та інтереси.
3. Мати високий рівень інтелектуального розвитку.
4. Мати широке коло інтересів.
5. Бути готовим до виконання різноманітних обов'язків, пов'язаних з навчанням обдарованих дітей.
6. Мати педагогічну і спеціальну освіту.
7. Мати живий та активний характер.
8. Володіти почуттям гумору.
9. Виявляти гнучкість, бути готовим до перегляду свої поглядів і до постійного самовдосконалення.
10. Мати творчий, можливо, нетрадиційний особистий світогляд.
11. Бути цілеспрямованим і наполегливим.
12. Володіти емоційною стабільністю.
13. Уміти переконувати.
14. Мати схильність до самоаналізу.

Існують критерії за якими можна визначити обдарованість дитини.

Обдарованими можна вважати дітей, якщо вони:

- часто "перескакують" через послідовні етапи свого розвитку;
- у них чудова пам'ять, яка базується на ранньому мовленні;
- рано починають класифікувати і категорувати інформацію, що надходить до них;

- із задоволенням віддаються колекціонуванню. При цьому їхня мета – не приведення колекції в ідеальний і досить постійний порядок, а реорганізація, систематизація її на нових підстановах;
- мають великий словниковий запас, із задоволенням читають словники та енциклопедії, придумують нові слова і поняття;
- можуть займатися кількома справами відразу, наприклад, стежити за двома чи більше подіями, що відбуваються навколо них;
- дуже допитливі, активно досліджують навколишній світ і не терплять будь-яких обмежень свої досліджень;
- у ранньому віці здатні простежувати причинно-наслідкові зв'язки, робити правильні висновки;
- можуть тривалий час концентрувати свою увагу на одній справі, вони буквально "занурюються" в своє заняття, якщо воно їм цікаве;
- мають сильно розвинуте почуття гумору;
- постійно намагаються вирішувати проблеми, які їм поки що не під силу;
- визначаються різноманітністю інтересів, що породжує схильність починати кілька справ одночасно;
- часто роздратовують ровесників звичкою поправляти інших і вважають себе такими, що завжди мають рацію;
- їм бракує емоціонального балансу, вони часто нетерпеливі та поривчасті;
- у своїй діяльності я використовую творчі методи, які сприяють ефективній роботі з обдарованими дітьми:
- повага до бажання учнів працювати самостійно;
- вміння утримуватись в процесі творчої діяльності;
- надання дитині свободи вибору галузі застосування свої здібностей, методів досягнення мети;
- індивідуальне застосування навчальної програми залежно від особливостей учня;
- заохочення роботи над проектами, запропонованими самими учням;
- виключення будь-якого тиску на дітей, створення розкріпаченої атмосфери;
- схвалення результатів діяльності дітей в одній галузі метою спонукати бажання випробувати себе в інших галузях діяльності;
- підкреслювання позитивного значення індивідуальних відмінностей;
- надання авторитетної допомоги дітям, які висловлюють відмінну від інших точку зору і у зв'язку з цим відчувають тиск з боку ровесників;
- добування максимальної користі з хобі, конкретних захоплень та індивідуальних нахилів;
- терпиме ставлення до можливого безладдя;
- заохочення максимальної захопленості у спільній діяльності;
- переконання учнів, що вчитель є їхнім одноступенем, а не ворогом.

- При складанні індивідуальних програм потрібно врахувати проблеми обдарованих дітей: неприязнь у школі часто з'являється тому, що навчальна програма нудна і нецікава для обдарованої дитини; ігрові інтереси – обдарованим дітям подобаються складні ігри і нецікаві ті, якими захоплюються їхні ровесники. Як наслідок – дитина опиняється в ізоляції;
- заглиблення у філософські проблеми – для обдарованих дітей є характерним замислюватися над такими явищами, як смерть, потойбічне життя, релігійні вірування набагато частіше, ніж для інших дітей;
- невідповідність між фізичним, інтелектуальним та соціальним розвитком – обдаровані діти частіше віддають перевагу спілкуванню із дітьми старшого віку. Через це їм важко бути лідерами, бо вони поступаються фізичним розвитком;
- прагнення до досконалості – для обдарованих дітей характерна внутрішня потреба досконалості – вони не заспокоюються, доки не досягнуть бажаного;
- почуття незадоволеності – вони критично ставляться до своїх досягнень, мають низьку самооцінку;
- нереальні цілі – вони часто ставлять перед собою завищені цілі, не маючи можливості досягти їх, переживають;
- надмірні чутливість, вразливість;
- потреба в уважному ставленні дорослих;
- нетерплячість, зневажливість у відношенні до дітей, які стоять нижче від них в інтелектуальному розвитку.